

Вікторія Небрат,

докторка економічних наук, завідувачка відділу економічної історії, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», Україна

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД СТРУКТУРНИХ РЕФОРМ ДЛЯ ВІДБУДОВИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Серед історичних детермінант успішності повоєнної відбудови та подальшого розвитку країн можна виокремити такі групи: економічні (рівень довоєнного розвитку, частка руйнування та розміри втрат, обсяги та характер зовнішньої допомоги); інституційні (державна суб'єктність у реалізації плану відновлення, якість інститутів та ефективність публічного управління, рівень інституційної довіри, взаємодія держави, громадян, волонтерських та ін. громадських організацій, ступінь комплементарності місцевих і центральних органів влади); соціогуманітарні (людський потенціал і соціальний капітал країни, особливості національного менталітету і рівень суспільної консолідації, наявність і рівень обґрунтованості національної стратегії та плану подальшого розвитку).

Як свідчить історико-економічна практика, для досягнення позитивних результатів має значення не стільки стартова позиція країни, як, по-перше, ефективні механізми управління процесами, що базуються на професіоналізмі і компетентностях; по-друге, широка соціальна база підтримки (національна ідея, консолідація, воля до здійснення свого національного проєкту); по-третє, зовнішня допомога (інвестиції, технології, організаційна, зовнішньополітична підтримка). Досвід країн, які пройшли період поствоєнного/постконфліктного відновлення, переконує, що їх успіх став результатом цілеспрямованої політики структурних реформ та послідовних регуляторних заходів держави задля досягнення визначених цілей. Установка на те, що в процесі повоєнного відновлення національне господарство має бути не просто відбудоване на попередньому рівні, а модернізоване, оновлене, вдосконалене в інституційно-організаційному, технологічному, просторовому, соціальному та інших вимірах, означає необхідність структурних реформ. Структурні реформи – це процес упорядкування економічного життя та надання економічній діяльності визначеності, передбачуваності, а економічній системі – стійкості.

У повоєнній економіці структурні реформи мають забезпечувати умови для відновлення економічної активності, зокрема підприємницької діяльності; відновлення функціонування ринків, у тому числі ринку праці; перетворення ресурсів на активи, включення їх в економічний кругообіг; дієвості механізмів капіталоутворення та інвестиційного процесу. Міжнародний історичний досвід країн, які істотно відрізнялися за стартовими умовами, внутрішньою суспільно-політичною ситуацією, зовнішніми чинниками і темпами повоєнної відбудови та подальшого економічного зростання, підтверджує, що встановлення інституційного порядку шляхом проведення структурних реформ та використання можливостей, які відкриваються внаслідок геополітичних змін, становлять передумову успішного повоєнного відновлення і подальшого інноваційно-технологічного розвитку.